

Protokół

9. posiedzenia III. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 26. czerwca 1880.

Początek o godzinie 11 minut 15 rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Ludwik hr. Wodzicki.

Sekretarze: Czaykowski Alfons, Stadnicki Jan i Turzański.

Obecnych posłów: 122.

Ze strony Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 8. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż nie podniesiono przeciw niemu żadnego zarzutu.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons czyta dostatecznie popartą interpelacją p. ks. Jasinieckiego do c. k. komisarza rządowego w sprawie narzucenia niektórym gminom powiatu Turka wbrew ich woli pisarzy gminnych przez c. k. Starostwo w Turce.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons czyta dostatecznie poparty wniosek p. Sawczyńskiego Zygmunta, wzywający c. k. rząd, ażeby wyjednał ustanowienie stałych katechetów dla każdego seminarjum nauczycielskiego w kraju z osobna.

Wniosek ten traktowany będzie podług regulaminu.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons czyta pismo Prezydium c. k. Namiestnictwa z d. 24 czerwca 1880 l. 6259, którym składa do łaski marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe projekt ustawy o zaprowadzeniu niektórych środków ku podniesieniu rybołówstwa w kraju.

Marszałek oznajmia, że przedłożenie to traktowane będzie według regulaminu.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons czyta spis petycyi od nr. 244 do nr. 278 przydzielonych przez marszałka następującym komisjom:

Nr. 244 komisji petycyjnej — nr. 245 komisji budżetowej — nr. 246 komisji petycyjnej — nr. 247 komisji budżetowej — nr. 248 komisji edukacyjnej — nr. 249 komisji budżetowej — nr. 250 komisji petycyjnej — nr. 251 komisji administracyjnej — nr. 252 komisji petycyjnej — nr. 253 komisji petycyjnej — nr. 254 komisji petycyjnej — nr. 255 komisji edukacyjnej — nr. 256 komisji kultury krajowej — nr. 257 komisji kultury krajowej — nr. 258 komisji szkolnej — nr. 259 komisji budżetowej — nr. 260 komisji drogowej — nr. 261 komisji petycyjnej — nr. 262 komisji prawniczej — nr. 263 komisji prawniczej — nr. 264 komisji drogowej — nr. 265 komisji petycyjnej — nr. 266 komisji prawniczej — nr. 267 komisji petycyjnej — nr. 268 komisji drogowej — nr. 269 komisji budżetowej — nr. 270 komisji edukacyjnej — nr. 271 komisji edukacyjnej.

Co do petycji Nr. 271 przemawia p. Madeyski i wnosi, ażeby Izba zezwoliła na odczytanie rzeczonych petycji, co Izba uchwala. Sekretarz poseł Stadnicki czyta całą petycję.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons czyta dalszy spis petycji przydzielonych komisjom następującym:

Nr. 272 komisji edukacyjnej — nr. 273 komisji kultury krajowej — nr. 274 komisji budżetowej — nr. 275 komisji petycyjnej — nr. 276 komisji budżetowej — nr. 277 komisji edukacyjnej — nr. 278 komisji budżetowej.

Następnie zawiadamia marszałek Izbę o śmierci posła Bronisława hr. Łosia. Izba oddaje cześć pamięci zmarłego przez powstanie.

Marszałek zapytuje Izbę, czy zgadza się na odczytanie sprawozdania Wydziału krajowego jako komisji osobnej o petycji Nr. 173 w sprawie nauczycieli okręgu szkolnego samborskiego a to ze względu na nagłość, jaką Izba w tym przedmiocie na wniosek p. Romanowicza na jedném z poprzednich posiedzeń uchwaliła.

Izba uchwala odczytanie rzeczzonego sprawozdania.

Sprawozdawca p. Pietruski czyta rzeczzone sprawozdanie. Następnie odczytuje pismo Rady szkolnej krajowej w tym przedmiocie i oznajmia, że sprawa ta już załatwiona została a tém samém i petycja rzeczona, co Izba do wiadomości przyjmuje.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Następuje sprawozdanie o petycyach.

Sprawozdawca p. Lenartowicz czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Władysława Zubrawskiego, konduktora dróg krajowych, o zapomogę z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy kondnktorowi dróg krajowych Władysławowi Zubrawskiemu dla poratowania zdrowia zapomogę w kwocie 100 zł. a. w. udzielić.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca poseł Zborowski czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. pet. 46., sejm. 101). Teofili i Stanisławy Pawulskich, sierót po ś. p. Janie Paawulskim, emeryt. archiwisście Wydziału krajowego, o udzielenie dożywotnego wsparcia z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Nad petycją Teofilii i Stanisławy Pawulskich, sierót po ś. p. Janie Pawulskim, emeryt. archiwisście Wydziału krajowego, o udzielenie dożywotniego wsparcia, przechodzi się do porządku dziennego.

P. Podlewski wnosi, ażeby petentkom udzielić stałego wsparcia po 100 zł. rocznie. Izba popiera ten wniosek. P. Janko popiera wniosek p. Podlewskiego.

P. Krasicki jest przeciwny wnioskowi p. Podlewskiego i oświadcza, że głosować będzie za wnioskiem komisji.

P. Gross wnosi, żeby petentkom udzielić tylko jednorazowej zapomogi w kwocie po 100 zł. Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu p. Krasickiego uchwała Izba na wniosek p. Zyblikiewicza zamknięcie dyskusji, poczem przemawia jeszcze p. Spławiński w celu wyjaśnienia.

W głosowaniu odrzuca Izba tak wniosek p. Podlewskiego jak i wniosek p. Grossa a uchwała wniosek komisji.

Sprawozdawca poseł Zborowski czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. pet. 112., sejm. 205). gminy Krzyszkowice w powiecie myślenickim o ustanowienie miejscowej plebanii z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Petycją gminy Krzyszkowice w powiecie myślenickim o ustanowienie miejscowej plebanii odstępuje się Wys. c. k. Namiestnictwu do dalszego odpowiedniego zarządzenia w celu spiesznego załatwienia tej sprawy.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. pet. 63., sejm. 143). Józefa Diamantsteina, właściciela części dóbr Łąka, Bilina i Dorozów, w sprawie omycenia mostów w Dorozowie nad Bystrzycą na głównym trakcie z Łąki w powiecie drohobyckim z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy nad petycją pana Diamantsteina, właściciela dóbr Dorozów, Łąka i Bilina przejść do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Ochrymowicz czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. 172) Wydziału powiatowego w Mościskach w sprawie zaprowadzenia oszczędności w wydatkach przy układaniu budżetu krajowego, z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy powziąć petycją Wydziału powiatowego w Mościskach o zaprowadzenie oszczędności w budżecie krajowym do swęj wiadomości.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Wolański Władysław czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o prośbie Fedora Medaka, drożnika drogi krajowej Śniatyn-Horodenka, o zaopatrzenie z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyznaje się Fedorowi Medak jednorazowe wsparcie w kwocie sześćdziesiąt zł. w. a. i poleca się Wydziałowi krajowemu wypłacenie tej kwoty proszącemu.

P. Liske wnosi, ażeby petentowi udzielić emeryturę w kwocie 60 zł. rocznie. Izba popiera ten wniosek.

P. ks. biskup Dunajewski popiera wniosek p. Liskiego.

Po przemówieniu pp. ks. Jasinickiego, ks. Buchwalda i Hausnera za wnioskiem p. Liskiego, przemawia p. Badeni jako szef departamentu drogowego.

Następnie przemawia jeszcze p. Golejewski w celu wyjaśnienia sprawy, poczem Izba uchwała zamknięcie dyskusyi.

P. ks. Sawa zapisany do głosu jest za wnioskiem p. Liskiego z tą wszakże poprawką stylistyczną, ażeby zamiast słowa „emerytura“ użyć słowa „zaopatrzenie“. Izba popiera tę poprawkę?

Sprawozdawca p. Wolański Władysław osobiście jest za wnioskiem Liskiego i za poprawką ks. Sawy, lecz nie imieniem komisji.

Izba uchwała wniosek p. Liskiego wraz z poprawką stylistyczną p. ks. Sawy.

Sprawozdawca poseł Wolański Władysław czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. pet. 93., sejm. 185.) Franciszka Flasińskiego, zastępcy pisarza w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, o udzielenie veniam aetatis z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się p. Franciszkowi Flasińskiemu veniam aetatis, o którą uprasza.

W rozprawie przemawia p. ks. Krasicki przeciw wnioskowi komisji i wnosi, ażeby nad tą petycją przejść do porządku dziennego.

Izba nie popiera tego wniosku.

Sprawozdawca p. Wolański Władysław przemawia.

Poczem Izba uchwała wniosek komisji.

Sprawozdawca poseł Wolański Władysław czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. pet. 94., sejm. 186.) Mikołaja Gromadzkiego, pełniącego obowiązki pisarza przy zarządzie szpitala św. Łazarza w Krakowie, o udzielenie veniam aetatis z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się p. Mikołajowi Gromadzkemu veniam aetatis, o które uprasza.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca p. Wolański Władysław czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. pet. 141., sejm. 237.) Gedeona Gedroja o zwrot potrąconej sumy 20.740 zł. w. a. za dostarczony a następnie przez Wisłę zatopiony kamień tłuczny do budowy drogi krajowej lubelskiej przeznaczony z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy do załatwienia pretensyi pana Gedroja, względnie jego praw nabywców, według słuszności w drodze ugody.

P. ks. Krasicki wnosi przejście do porządku dziennego.

Izba popiera ten wniosek.

Po przemówieniu p. Hausnera za wnioskiem p. Krasickiego a p. ks. Sawy za wnioskiem komisji, Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Do głosu zapisani są pp. Badeni, Golejewski, Krukowiecki, Spławiński, Hausner, Zyblikiewicz, Wesołowski i Matkowski.

P. Małecki wnosi, ażeby wszyscy zapisani do głosu posłowie mówili. Izba uchwala ten wniosek.

P. Badeni oświadcza, że na wypadek utrzymania się wniosku komisji Wydział krajowy traktować będzie ugodę na podstawie bonifikacyi najwyżej w kwocie 2000 zł.

Po przemówieniu p. Golejewskiego i p. Krukowieckiego, który czyni poprawkę, ażeby zamiast słów „w drodze ugody“ użyć słów „w drodze łaski“, i po przemówieniu p. Spławińskiego za wnioskiem p. Krasickiego przejścia do porządku dziennego, dalej p. Hausnera, p. Zyblikiewicza przeciwko wnioskowi komisji, p. Wesołowskiego za wnioskiem komisji, a p. Golejewskiego i p. ks. Sawy w osobistej sprawie, zrzeka się p. Matkowski głosu.

Sprawozdawca p. Wolański Władysław oświadcza, że imieniem komisji nie sprzeciwia się poprawce p. Krukowieckiego.

W głosowaniu Izba uchwala wniosek p. Krasickiego.

Marszałek oznajmia że weźmie na porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia tylko te petycje pod obrady, które dotyczą budżetu.

Sprawozdawca p. Pławicki czyta sprawozdanie o petycji Nr. 99/s Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ we Lwowie o przeznaczenie z funduszków krajowych kwoty na cel budowy własnego zakładu gimnastycznego z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Towarzystwu gimnastycznemu „Sokół“ we Lwowie na budowę własnej szkoły z funduszków krajowych zwrotną bezprocentową zaliczkę w kwocie czterech tysięcy złr. w. a. na lat ośm, i poleca się równocześnie Wydziałowi krajowemu, aby przy wypłacie corocznej stałej subwencji Towarzystwu temuż na pokrycie zaliczki tej po 500 złr. rocznie aż do zupełnego umorzenia potrącał.

Wypłata zaliczki ma nastąpić dopiero w miarę postępującej budowy nowej szkoły w 4 ratach po 1000 złr. za pokwitowaniem prezesa lub wice-prezesa Towarzystwa.

Następuje rozprawa nad tym wnioskiem.

Przemawia p. Zyblikiewicz przeciwko wnioskowi komisji. P. ks. Jasiniński jest przeciw wnioskowi komisji i wnosi, ażeby nad tą petycją Izba przeszła do porządku dziennego.

Izba popiera ten wniosek.

P. Goldman czyni następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się Towarzystwu gimnastycznemu „Sokół“ we Lwowie na budowę własnej szkoły z funduszków krajowych zwrotną po 5% rocznie oprocentowaną zaliczkę w kwocie 4000 złr. pod warunkami i pod gwarancją przez Wydział krajowy bliżej oznaczyć się mającymi.

Izba popiera ten wniosek.

Na wniosek p. Męcińskiego Izba uchwala zamknięcie dyskusji.

Następnie przemawiają zapisani do głosu posłowie: Hausner i Golejewski za wnioskiem komisji, Romanowicz za wnioskiem p. Goldmana a przeciw wnioskowi komisji.

W końcu uzasadnia sprawozdawca p. Pławicki wniosek komisji.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. ks. Jasinickiego.

Na wniosek p. Erazma Wolańskiego zarządza Marszałek imienne głosowanie. Izba 47 głosami przeciw 44 głosom uchwała wniosek p. ks. Jasinickiego.

Sprawozdawca poseł Wolfarth czyta sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji (nr. pet. 29., sejm. 81.) Andrzeja Józefa Boossa, czasowo emerytowanego dyrektora szkoły głównej wzorowej lwowskiej, o podwyższenie emerytury a względnie o wymierzenie dodatku osobistego z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycją Andrzeja Józefa Boossa o podwyższenie płacy emerytalnej odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do możliwego uwzględnienia.

Z powodu braku kompletu w Izbie zamyka Marszałek posiedzenie.

Następne posiedzenie zapowiada Marszałek na dzień 28 czerwca b. r. o godzinie 11 minut 15 rano z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny dziesiątego posiedzenia,

3 sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w poniedziałek dnia 28 czerwca 1880, o godzinie 11 minut 15 przed południem.

1. Pierwsze czytanie preliminarza funduszu szkolnego krajowego na rok 1881.
2. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie odłączenia kilku gmin od Sądu powiatowego w Nizankowicach i przyłączenia ich do Sądu powiatowego w Przemyśle.
Sprawozdawca komisji prawniczej Dr. Waygart.
3. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie regulacji górnego Dniestru i rzek doń wpadających . . . Sprawozdawca komisji kultury krajowej poseł hr. Stadnicki Jan.
4. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego z zamknięciem rachunkowém funduszków krajowych za rok 1877 Sprawozdawca komisji budżetowej poseł Chrzanowski.
5. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego z zamknięciem rachunkowém funduszków krajowych za rok 1878 Sprawozdawca komisji budżetowej poseł Goldman.
6. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1880 Sprawozdawca komisji budżetowej poseł Smarzewski.

Koniec posiedzenia o godzinie 3. popołudniu.

Marszałek krajowy:

Ludwik Wodzicki.

Sekretarze :

Turzański
Alfons Czaykowski

Spis petycyi

po dzień 28. czerwca 1880 do Sejmu krajowego wniesionych.

- L. 279. Zarząd centralny galicyjskiego Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego we Lwowie przez p. Ignacego Łukasiewicza, o subwencyą 1000 złr.
- „ 280. Kublin Józef, nauczyciel ludowy w Leżajsku, przez p. Wodzińskiego, przedkłada tabliczkę szkolną z prośbą o uznanie i pomoc.
- „ 281. Ksiądz Antoni Ochmański przez p. Dobrzyńskiego, o zapomogę.
- „ 282. Gmina Smereczna, przez p. Tyszkowskiego, o zapomogę na zapłacenie datku konkurencyjnego w kwocie 622 złr. 30 ct. wymierzonego na restauracyą cerkwi.
- „ 283. Gmina Książpol przez p. Tyszkowskiego o uznanie drogi gminnej z Sanoka do Dobromila za powiatową.
- „ 284. Gmina Swilecza przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę na budowę szkoły.
- „ 285. Gmina Żulin, przez p. Radzikiewicza, o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów kuracyi Eleonory Michałowskiej.
- „ 286. Gmitryk Hilary katecheta w Jarosławiu, przez p. Jasinickiego, o remuneracyą za udzielanie nauki religii.
- „ 287. Wydział powiatowy w Dąbrowie, przez p. Męcińskiego, o zaprowadzenie Rad szkolnych powiatowych zamiast okręgowych.
- „ 288. Wydział bractwa św. Mikołaja w Stanisławowie, przez p. Kowalskiego Bazylego, o zapomogę dla bursy tegoż bractwa.
- „ 289. Gmina Czarny Dunajec, przez p. Pławickiego o podniesienie szkoły tamtejszej do dwuklasowej i systemizowanie dwóch nauczycieli.
- „ 290. Friedmann Wolf Laiser i Citron Mayer Józef, dzierżawcy myta w Buczaczu, przez p. Abrahamowicza, o zwolnienie ich z kontraktu dzierżawnego.
- „ 291. Gmina miasta Gródka, przez p. Weissmana, popiera petycyą towarzystwa politechnicznego w sprawie reformy szkół średnich.
- „ 292. Ciepanowski Cyprian, emerytowany technik górniczy, przez p. Golejewskiego z projektem ogniotrwałego pokrycia budynków.

- L. 293. Wydział powiatowy w Sanoku, przez p. Słoneckiego, w sprawie ograniczenia wolności dzielenia gruntów włościańskich.
- „ 294. Gorzelnicy kraju, przez p. Romanowicza, o zaprowadzenie szkoły gorzelnictwa w Tyczynie.
- „ 295. Robakowski Aleksy, przez p. Smolkę, o spowodowanie, iżby zwlekana dotąd sprawa jego emerytowania przyspieszona została.
- „ 296. Wydział powiatowy w Gorlicach, przez p. Męcińskiego, o subwencję 5000 złr. na dokończenie budowy drogi z Ropy do Wysowy.
- „ 297. Gmina miasta Nowego Targu, przez p. Kamińskiego, w sprawie zużytkowania soli nawozowej bydłowej i kuchennej.
- „ 298. Paulina Krzepowska, wdowa po nauczycielu, przez p. Kuczkowskiego, o zapomogę.
- „ 299. Szymon Borys, gospodarz w Wietlinie, przez p. Scipio, o bezprocentową pożyczkę w kwocie 2000 złr. na zapłacenie długów lichwiarskich.
- „ 300. Oktawia Knybel, wdowa po mandataryuszu, przez p. Jasińskiego Józefa, o zapomogę.
-